

Anvisningar för utredning av förutsättningarna för börsintroduktion

Syftet med den kartläggning av de kvalitativa förutsättningarna som görs före en börsintroduktion, dvs. den så kallade due diligence-utredningen, är att utreda bolagets verksamhetsmässiga och strukturella förutsättningar att fungera som ett börsnoterat bolag. Syftet med utredningen är också att säkerställa att det i prospektet ges tillräcklig information om det bolag och den koncern som ska börsnoteras.

I dessa anvisningar uppräknas de delområden som utredningen åtminstone bör omfatta innan ett bolag introduceras på börsen¹. Förteckningen över delområden och utredningarna av dem är inte uttömmande, utan det ledande emissionsinstitutet avgör själv utredningens omfattning och behov från fall till fall. Det ledande emissionsinstitutet bör se till att utredningsarbetet genomförs eller beställs av sakkunniga parter och att det genomförda arbetet och de huvudsakliga observationerna dokumenteras på lämpligt sätt. Om det ledande emissionsinstitutet anser att utredning är onödigt i något av de nedan nämnda delområdena, bör grunderna för denna slutsats dokumenteras.

En kort sammanfattning av de genomförda utredningarna bör upprättas t.ex. i tabellform, så att en sammanfattning av utredningsarbetet, de viktigaste observationerna och eventuella utvecklingsåtgärder finns tillgänglig även efteråt (se exemplet nedan)

Utredningens delområden	Utredare	Dokumentationsform	Observationer och utvecklingsåtgärder/motiveringar till varför de inte ansetts nödvändiga
1. Företagsstyrning			
2. Extern och intern redovisning samt rapportering			
3. Budgetering och prognoser			
4. Risker och riskhantering			
5. Personal			

1 Företagsstyrning

Målet för utredningen om företagsstyrning (corporate governance) är att säkerställa att det bolag som ska börsnoteras har ändamålsenliga administrativa rutiner, att det har tillräckliga resurser och att behörighetsfördelningen har organiserats så att den inte ger upphov till allvarliga intressekonflikter som kunde bli skadliga för investerarna och äventyra t.ex. lika behandling av aktieägarna.

För att utredningens mål ska nås bör utredningen innehålla åtminstone en beskrivning av de befintliga centrala administrativa rutinerna i bolagets organ och ledning inklusive en beskrivning av behörighetsfördelningen, beslutsfattandet och dokumenteringen av beslut och hanterade ärenden. Dessutom bör den som genomför utredningen göra en bedömning av om bolagets administrativa rutiner är tillräckliga då bolaget antas fungera som ett börsnoterat bolag.

I utredningen bör det även fästas uppmärksamhet vid bolagets beredskap att fullgöra kraven på informationskyldighet i börsnoterade bolag. På beredskapen inverkar bland annat styrelseledamöternas

¹ Med börsintroduktion avses här inte bara Initial Public Offerings (IPO) utan också börsintroduktioner i samband med delningar och avknoppningar (spin-offs) samt olika fusioner med börsnoterade bolag.

erfarenhet, de personresurser som reserverats för skötseln av informationsskyldigheten samt bolagets interna instruktioner.

2 Extern och intern redovisning samt rapportering

Målet för utredningen om extern redovisning är att säkerställa att det bolag som ska börsnoteras har förutsättningar att ta fram tillförlitlig och aktuell information för investerarna. Målet för utredningen om bolagets interna redovisning och rapportering är att säkerställa att bolagets ledning får aktuell, relevant och tillförlitlig information om bolagets finansiella läge och att säkerställa att bolagets ledning även aktivt tar del av informationen.

En absolut förutsättning för att garantera att investerarna får tillförlitlig information är att bolagets ledning på ett tillförlitligt sätt håller sig så uppdaterad som möjligt om bolagets finansiella situation. För att säkerställa detta bör utredningen om den externa och interna redovisningen samt om rapporteringen omfatta en beskrivning av de system som används i bolagets ekonomiförvaltning samt en beskrivning av den externa och interna resultatrapporteringen och -uppföljningen. Beskrivningen av resultatrapporteringen och -uppföljningen bör förutom en processbeskrivning omfatta bland annat information om hur snabb bolagets rapportering är i samband med periodskiften, samt en bedömning av om den månatliga resultatrapporteringen ger en tillräckligt rättvisande bild av bolagets situation. Dessutom bör utredningen omfatta en beskrivning av vilka centrala nyckeltal som ledningen följer upp, med vilka intervall och hur den dokumenteras.

Utredningen bör även omfatta en redogörelse för vad utredaren anser om hur väl de befintliga systemen och rapporteringen stöder ledningens förmåga att fatta beslut och lämpar sig för fullgörande av den informationsskyldighet som krävs av börsnoterade bolag. Därtill bör utredningen innehålla utredarens bedömning av de centrala riskfaktorerna i anslutning till bolagets eller koncernens finansiella rapportering och dess tillförlitlighet.

Utredningsarbetet bör omfatta en kartläggning av kompetensnivån då det gäller att upprätta bolagets bokslut (IFRS-färdigheter för huvudlistade bolag) och av de resurser som avsatts inom ekonomiförvaltningen. Om det därtill gjorts väsentliga ändringar i bolagets redovisningsprinciper, lönar det sig att i utredningen kartlägga orsakerna till varför ändringarna har gjorts och bedöma på vilket sätt omständigheterna påverkar bolagets rapporterade resultat nu eller inom den närmaste framtiden.

I utredningen lönar det sig att gå igenom revisionsrapporterna för de 2–3 senaste åren före börsintroduktionen och bedöma om revisorernas observationer har någon inverkan på bolagets funktion som börsnoterat bolag.

3 Budgetering och prognoser

Målet för utredningen om budgeterings- och prognosprocessen är att säkerställa att bolagets ledning kan upprätta budgeter och prognoser som gäller bolaget och utifrån dem tillhandahålla investerarna välgrundade bedömningar av bolagets framtidsutsikter.

För att kunna bedöma detta bör utredningsarbetet omfatta en beskrivning av bolagets budgeterings- och prognosprocess. Beskrivningen bör omfatta processen för upprättande av budgeten och prognosen och de utgångsantaganden som budgeterna och prognoserna stöder sig på. Av beskrivningen bör framgå hur ofta ledningen följer upp realiseringen av budgeten och prognosen och hur denna uppföljning

dokumenteras. Av beskrivningen bör dessutom framgå hur uppdateringarna av budgeten och prognosen dokumenteras.

Dessutom bör utredningen omfatta utredarens välgrundade bedömning av hur realistiska och tillförlitliga ledningens budgeter och prognoser är för den tidsperiod som i prospektet beskrivs med ord eller siffror. Bedömningen kan grunda sig på t.ex. en analys av jämförda planerade respektive realiserade budgeter och prognoser under tidigare år och en kritisk genomgång av de utgångsantaganden som ledningen tillämpar. Bedömningen bör dokumenteras som en del av utredningsarbetet om bolaget.

I utredningen bör budgeten för innevarande räkenskapsperiod och de senaste prognoserna behandlas kritiskt, särskilt för innevarande räkenskapsperiod och för den senaste delårsrapporten. Särskilt i tillväxtbolag där bolagets värde i betydande grad bygger på framtidsförväntningar bör särskild uppmärksamhet ägnas budgeterna för bolagets närmaste år och de framtidsutsikter som ligger till grund för dem.

Dessutom bör utredaren försäkra sig om att bolaget med tillräcklig omsorg har genomfört en s.k. sensitivitetsanalys av budgeterna och prognoserna, vars "reasonable worst case scenario" kritiskt bör jämföras med framtidsutsikterna i prospektet, utlåtandet om driftskapitalets tillräcklighet samt riskfaktorerna.

4 Risker och riskhantering

Målet för utredningen om risker och riskhantering är att bedöma om bolaget och dess ledning kan identifiera centrala risker för bolagets existens och rörelse och tillräckligt snabbt reagera på dem.

Utredningen bör omfatta bolagsledningens åsikt om de centrala riskerna för bolagets rörelse eller bransch, riskernas inbördes rangordning och de principer för riskhanteringen som ligger till grund för hur riskhanteringen organiserats. Utredningen bör omfatta utredarens bedömning av ledningens förmåga att identifiera väsentliga risker. Som exempel på risker kan nämnas risker som gäller rörelsens karaktär, rörelsens svaga lönsamhet, bolagets svaga finansiella läge, brister i bolagsledningens kompetens, onormalt eller besvärligt konkurrensläge, föråldrade patent, varumärken eller avtal eller avsaknad av registrering, begränsad kundkrets etc.

5 Personal

Målet för utredningen om personalen är att säkerställa att det finns tillräckliga kvantitativa och kvalitativa resurser i de centrala funktionerna för att fullfölja den informationsskyldighet som förutsätts av börsnoterade bolag enligt värdepappersmarknadslagen och förordningen om marknadsmissbruk. Därför bör utredningen om bolagets personal omfatta åtminstone en redogörelse för bolagsledningen och för ekonomi- och kommunikationsenheterna. Utredningen bör omfatta en beskrivning av personalens tillräcklighet och kompetens när det gäller att sköta de aktuella uppgifterna i ett börsnoterat bolag och en beskrivning av systemet med ersättare i dessa funktioner. Om funktionerna har utlokaliserats, bör även tjänsteleverantörernas kompetens och system med ersättare bedömas.

Dessutom bör även bolagets beredskap att hantera insiderinformation utredas.

Kapitalmarknadstillsyn

13.6.2024
FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG
Offentligt

Övriga observationer

Förutom sakområdena i tabellen bör det vid s.k. spin-offs/carve-outs göras tilläggsutredningar om bolagets förutsättningar att fungera som ett självständigt börsbolag efter lösgöring från koncernen eller bolaget (t.ex. beroendet av en annan koncerns personal, tjänster och system i framtiden).

Om bolaget eller koncernen under den senaste tiden förvärvat ett betydande antal nya bolag eller rörelser, bör utredningen även innehålla en beskrivning av hur de förvärvade bolagen har integrerats i it- och beslutsprocesserna. Detta bör särskilt beaktas i utredningarna om resultatuppföljning och budgetering.